

- 3 NOV. 2020

Aan de gemeenteraad van Beesel

Reuver: 3 november 2020
zaaknummer: 0889221646
onderwerp: Raadsinformatiebrief motie 6-7-20: Cameratoezicht bij ondergrondse milieustraten huishoudelijk afval

Geachte leden van de raad,

Via deze brief informeren wij uw raad over onze opvolging van uw motie van 6 juli 2020 met betrekking tot 'Cameratoezicht bij ondergrondse milieustraten huishoudelijk afval'.

Aanleiding

Op 6 juli jl. heeft uw raad de motie 'Cameratoezicht bij ondergrondse milieustraten huishoudelijk afval' aangenomen. Hierin roept u ons op voor het einde van 2020 cameratoezicht bij de ondergrondse milieustraten in te voeren om illegale dumpingen tegen te gaan en 'de wijkagent en gemeentelijke toezichthouders en handhavers na invoering van het cameratoezicht extra toezicht te laten houden in het buitengebied en bij overige afvalbakken in de gemeente, om verplaatsing van het probleem te voorkomen.'

Toelichting

Wij hebben onderzoek gedaan naar de juridische en praktische haalbaarheid van cameratoezicht bij de vijf ondergrondse milieustraatjes met als doel bijplaatsingen te voorkomen. Wij zijn hierbij tot de conclusie gekomen dat invoering hiervan juridisch noch praktisch haalbaar is. Daarnaast hebben we geïnformeerd naar de bevindingen van drie Limburgse gemeenten.

Juridische haalbaarheid

Het opnemen van beelden kan inbreuk plegen op de privacy van burgers. Daarom wordt cameratoezicht primair ingekaderd door privacywetgeving. Iedere burger heeft recht op privacy in algemene zin. Privacy en cameratoezicht in de openbare ruimte staan daarom op gespannen voet met elkaar. Er zal altijd een gerechtvaardigd belang moeten zijn om een inbreuk te mogen maken op de privacy van de burger.

Er zijn meerdere soorten cameratoezicht, zoals vast cameratoezicht, mobiel cameratoezicht of heimelijk cameratoezicht. Maar ook privaat cameratoezicht. Alleen *bestaand* vast publiek cameratoezicht dat is ingevoerd ten behoeve van de handhaving van de openbare orde staat onder bepaalde voorwaarden toe dat verkregen beelden worden gebruikt voor het opsporen van leefbaarheidsschendingen zoals bijplaatsingen.

Kijk voor
actuele openingstijden
op onze website
www.beesel.nl

Raadhuisplein 1
5953 AL Reuver

Postbus 4750
5953 ZK Reuver

T 077 474 92 92
F 077 474 58 88

www.beesel.nl
info@beesel.nl

BNG 28.50.00.780

IBAN: NL50BNGH0285000780

BIC: BNGHNL2G

KvK nummer: 14130743

Het opsporen van leefbaarheidsschendingen mag hierbij echter geen op hoofddoel op zich zijn. De gemeente Beesel heeft echter tot op heden geen vast publiek cameratoezicht.

Daarnaast moet er aan de noodzakelijkheidstoets - met drie voorwaarden - voldaan worden: er moet een dringende maatschappelijke behoefte zijn en er is sprake van zowel proportionaliteit als subsidiariteit.

Ook moet de gemeente in geval van implementatie van publiek cameratoezicht in overleg te treden met de politie en het openbaar ministerie in de lokale driehoek, enerzijds om toestemming te vragen, anderzijds omdat de operationele regie bij de politie ligt. De prioriteiten van zowel politie als openbaar ministerie liggen echter op een ander vlak.

Van een dringende maatschappelijke behoefte is sprake bij onveilige situaties of regelmatige wanordelijkheden. Ofschoon bijplaatsingen niet bijdragen aan een fraai straatbeeld, kunnen we in Beesel niet spreken van locaties waar zich echt onveilige situaties voordoen of waar sprake is van regelmatige wanordelijkheden. Daarvoor zijn de bijplaatsingen naar onze mening té gering in frequentie en té gering in omvang.

Ook van proportionaliteit is geen sprake. We hebben de bijplaatsingen enkele maanden bijgehouden. Hieruit blijkt dat op met name één locatie relatief veel bijplaatsingen zijn. Op andere locaties zijn dit er minder. Er is echter geen sprake van het structureel bijplaatsen van dusdanig grote hoeveelheden afval op alle locaties dat dit de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer door cameratoezicht rechtvaardigt. Daarmee is cameratoezicht onzes inziens onevenredig en dus disproportioneel ten aanzien van het doel dat we willen bereiken: minder bijplaatsingen.

Aan de subsidiariteitseis wordt wel voldaan. We hebben in het verleden immers op minder ingrijpende wijzen en met andere maatregelen verzocht het aantal bijplaatsingen terug te dringen. Denk hierbij aan de inzet van extra handhaving in 2017; in een 6 maanden durende pilot zijn in totaal acht bekeuringen door de Boa's uitgedeeld. Ook hebben we vrijwilligers ingezet om inwoners ter plekke voor te lichten. Daarnaast zijn de openingstijden van het milieupark verruimd en de aanbiedmogelijkheden voor afvalstromen verbreed. Tevens hebben we vaker de bijplaatsingen opgeruimd. Deze maatregelen konden echter niet voorkomen dat er nog steeds bijplaatsingen zijn.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Op 25 mei 2018 is de AVG in werking getreden. Cameratoezicht leidt tot gegevensverwerking die een hoog privacy-risico oplevert voor de mensen van wie de gemeente gegevens verwerkt. Daarom dient er een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd te worden. Er wordt gekeken welke stromen persoonsgegevens er zijn, wat de daaraan verbonden risico's zijn en hoe die risico's verminderd kunnen worden welke maatregelen moeten worden genomen in verband met het verwerken van die persoonsgegevens.

Deze DPIA hebben we niet uitgevoerd, omdat wij op grond van bovenstaande van mening zijn dat reeds duidelijk is dat publiek cameratoezicht geen optie is in Beesel.

Praktische haalbaarheid

Wanneer een gemeente cameratoezicht invoert, betekent dit dat de beelden uitgelezen moeten worden. De regie hiervan ligt bij de politie. De observatie kan - live of achteraf - ook gedaan worden door bijvoorbeeld BOA's. Dit is zeer arbeidsintensief. De BOA-capaciteit in gemeente Beesel is hiervoor te beperkt. We hebben 1 fte aan boa-capaciteit. In praktijk komt dit neer op twee dagen in het veld en één dag overige taken. Mocht het theoretisch juridische wél mogelijk zijn, dan zou dit een forse uitbreiding van BOA-capaciteit verlangen.

Verplaatsen van problematiek

We verwachten dat er een reële kans bestaat dat de problematiek zich naar het buitengebied verplaatst bij de introductie van cameratoezicht bij de ondergrondse milieustraatjes. De nu bij de ondergrondse milieustraatjes geconcentreerde bijplaatsingen worden verspreide dumpingen in het buitengebied. Dit is naar onze mening geen wenselijke ontwikkeling.

Grondstoffenplan

Zoals uw raad bekend is, zijn we bezig met de herijking van het grondstoffenbeleid. Dit proces - dat we in samenspraak met uw raad doorlopen - is helaas vertraagd door de recent aangescherpte COVID-19-maatregelen. In het kader van deze herijking verkennen we momenteel meerdere scenario's die wellicht wel maar misschien ook niet het handhaven van de ondergrondse milieustraatjes in de toekomst met zich meebrengen.

Wat zijn de ervaringen van andere gemeenten?

Zoals door uw raad in uw motie opgemerkt, hebben andere gemeenten inmiddels cameratoezicht ingevoerd. We hebben contact gelegd met de gemeenten Maastricht, Heerlen en Venray om te onderzoeken wat hun motieven en ervaringen zijn.

Op basis hiervan constateren we dat in alle drie de gemeenten de problematiek vele malen groter was dan in de gemeente Beesel. Heerlen had boven reeds publiek cameratoezicht in de openbare ruimte inclusief meldkamer, waarbij de leefbaarheidsschendingen als bijvangst mogen meeliften. De gemeenten Venray en Maastricht gebruiken respectievelijk de AVG en privaat cameratoezicht als juridische grondslag voor het mobiele cameratoezicht dat ze voeren. De vraag is of de grondslag juridisch stand houdt bij een rechterlijke toets.

Alle drie de gemeenten investeren veel geld en personele capaciteit in het toezicht. Zo heeft de gemeente Venray structureel 1 fte BOA-capaciteit beschikbaar voor afvalproblematiek inclusief cameratoezicht. Vertaald naar de omvang en situatie van Beesel zouden de investeringen eenmalig € 38.500 bedragen en jaarlijkse onderhoudskosten € 9.166 (prijspeil 2018) exclusief BOA-uren. De investering in camera's in Maastricht substantieel lager is, maar ook zij zetten vele uren aan mankracht in per dag om beelden live uit te kijken.

De gemeenten geven alle drie aan dat de pakkans erg klein is. Maastricht heeft bijvoorbeeld in het eerste halfjaar van 2020 in totaal 40 maal proces verbaal opgemaakt. Ofschoon de pakkans klein is, de juridische grondslag in twee gemeenten discutabel en het vele manuren kost, blijven ze alle drie cameratoezicht voeren. Omdat men ervan uitgaat dat er een preventieve werking uitgaat van het cameratoezicht.

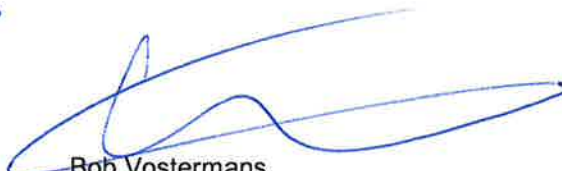
Wat gaan we doen?

Duidelijk is dat er wél degelijk sprake is van een bijplaatsingenprobleem bij de ondergrondse milieustraatjes. We zijn daarom gestart met een traject waarbij we allereerst opnieuw checken of de basis inderdaad op orde is en zonodig deze op orde brengen. Vervolgens starten met een intensieve communicatiecampagne inclusief gedragsinterventies. We monitoren de effecten hiervan en houden uw raad op de hoogte van de resultaten.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Beesel,

Rick Nillesen,
secretaris

Bob Vostermans,
burgemeester